

ISMA INFORMĀCIJAS
SISTĒMU
MENEDŽMENTA
ANNO 1994 AUGSTSKOLA

ISMA University of Applied Sciences

International scientific conference

**THEORETICAL FOUNDATIONS OF LAW,
PUBLIC MANAGEMENT AND PRACTICE
OF THEIR APPLICATION**

December 25–26, 2024

IZDEVNIECĪBA
BALTIJA
PUBLISHING

2024

HEAD OF ORGANISING COMMITTEE

Romans Djakons, Dr.sc.ing., Professor, Academician, President of ISMA
University of Applied Sciences.

Each author is responsible for content and formation of his/her materials.

The reference is mandatory in case of republishing or citation.

International scientific conference “**Theoretical foundations of law, public management and practice of their application**” : conference proceedings (December 25–26, 2024. Riga, the Republic of Latvia). Riga, Latvia : Baltija Publishing, 2024. 268 pages.

CONTENTS

SECTION 1. HISTORY AND THEORY OF LAW AND STATE

The place and role of court precedent in the legal system of Ukraine

Bibik A. A...... 10

Historical materialism as a relevant methodology of scientific knowledge:
overview of modern European political and legal thought

Zhuk N. A...... 15

From the problem of understanding consciousness to legal consciousness

Mytrofanov I. I. 20

SECTION 2. CONSTITUTIONAL AND MUNICIPAL LAW

Suspension by the President of Ukraine of acts of the Cabinet of Ministers
of Ukraine in the context of executive power dualism: purpose, practice,
and need for regulation

Berko S. T. 25

Multilevel System of Social Dialogue in EU Countries

Padalka A. V. 29

Цифрові права в умовах сучасних викликів: правове регулювання,
трансформації та обмеження

Rychka D. O., Bogatyr M. Ye...... 33

The electoral system in Ukraine: the search for an optimal model

Tsekhmister Ye. V. 37

SECTION 3. CIVIL LAW AND CIVIL PROCEDURE.

FAMILY LAW

Legal regulation of legal practice in Croatia

Tsekhmister Ye. V., Koliada S. V., Lishchuk O. V...... 40

Electronic evidence as a means of proof in disputes arising
from the legal relationship of leasing agricultural land

Moroz O. V. 44

SECTION 4. ECONOMIC LAW AND ECONOMIC PROCEDURE

Functioning of the ‘Electronic Office’ and ‘Electronic Court’ Subsystems of the Unified Judicial Information and Telecommunication System and Perspectives for the Implementation of Artificial Intelligence in the Justice System of Ukraine
Bohatchuk D. P...... 48

Regarding the legal aspect of tourist activity
Dyshkantiuk Yu. I...... 52

Legal regulation of state support of small and medium-sized businesses in Ukraine: challenges and prospects
Yakovenkov S. S...... 56

SECTION 5. LABOR LAW AND SOCIAL WELFARE LAW

Social protection of prisoners of war and their family members: analysis of legislative approaches
Buchko D. V., Chichkan M. V...... 60

Features of protection of the right to work of a person who has occurred an occupational disease
Hrebenar O. V...... 65

On the universalization of the right to work for persons with disabilities
Gryn N. V...... 68

Legal regulation of employee protection guarantees for dignified treatment: European dimension
Laktionov I. V...... 73

**SECTION 6. ADMINISTRATIVE LAW AND PROCEDURE.
FINANCE LAW. INFORMATION LAW**

Sources of ensuring the expansion of the availability of medical care in the period of post-war recovery and reconstruction of Ukraine
Bilan S. Yu...... 78

Principles of administrative law regulation of using information technologies in life safety
Bondar D. V...... 83

Eculiarities of the administrative and legal status of a judge of the Supreme Court Vainer Ye. Ye.	89
Administrative and legal control of transport safety in Ukraine Hlazkov A. S.	91
Administrative and legal principles of the formation of state policy regarding the fight against gaming addiction (ludomania) by the Cabinet of Ministers of Ukraine Denysenko O. E.	94
Peculiarities of personal income tax administration on gambling and lottery winnings in Ukraine Yevsieiev D. I.	99
The State Tax Service as a subject of ensuring the control function of the state Yeromenko V. P.	103
classification of signs of administrative liability for violations of rules in the field of general secondary education Zhukova I. V.	106
On the issue of changing the management paradigm regarding the administrative and legal policy of Ukraine in the social security sphere Kropyvnytskyi M. O.	109
Theoretical and legal approaches to determining the statutory support for the activities of territorial centers of recruitment and social support Ludchenko M. L.	113
Adapting national legislation to EU law on legal support for E-government development Oksiutenko K. V.	116
Ethics and integrity of civil servants of customs bodies as a means of preventing corruption risks during customs procedures: administrative and legal aspect Pai I. I.	121
Methodology of scientific knowledge of the essence of the principle of reasonableness in administrative-procedural legal relations Platonov I. M.	125

Legal regulation of social relations in the use of information technology in the United States

Serebro M. V. 128

Characteristics of Ukrainian legislation in the field of civil security

Sotska A. M...... 133

General principles of digital development of administrative services in Ukraine

Terela M. A...... 137

SECTION 7. CRIMINAL LAW AND CRIMINOLOGY.

CRIMINAL AND PENAL LAW

Some aspects of the use of non-causal connections in criminal law

Benkivsky V. O...... 142

The legal basis for countering cybercrime in Ukraine: an in-depth analysis

Dryzhakova D. Yu...... 144

Criminal liability for the unauthorized dissemination of information about the transfer or movement of weapons, armaments, and ammunition to Ukraine, the movement, relocation, or deployment of the Armed Forces of Ukraine or other military formations established in accordance with Ukrainian law, committed under conditions of martial law or a state of emergency

Zainullin D. R. 149

Serious consequences as a sign of a criminal offense provided for in Article 247 of the Criminal Code of Ukraine

Omelchenko O. I. 153

Criminal liability for cruelty to animals regulatory and legal support

Semko M. M. 158

SECTION 8. CRIMINAL PROCEDURE AND CRIMINALISTICS

Conceptual specifics of conducting covert investigative (search) actions

Bekhter A. R., Predmestnikov O. G. 162

The rights of a specialist related to personal identification

Kavierina T. P. 166

Some procedural and criminalistic aspects of the interrogation
of the accused

Myroshnychenko Yu. M. 170

The institute of examination in criminal proceedings: problems that
do not disappear

Ryashko O. V., Komissarchuk Y. A., Stetsyk B. V...... 174

SECTION 9. EUROPEAN UNION LAW. INTERNATIONAL LAW AND COMPARATIVE LAW

International legal responsibility of the Russian Federation
for property damage caused to Ukraine as a result of armed aggression

Borys T. T. 179

International cooperation in criminal proceedings: concept and importance

Zubenko S. Ye...... 184

Interpretation of international law norms in accordance with the Vienna
Convention on the Law of International Treaties

Mailunts A. E. 188

The 1925 Protocol on the Prohibition of Chemical Weapons as an Element
of the Development of International Legal Regime of Prohibition of Chemical
Weapons

Plotnikov O. V. 192

Establishment and development of the European Civil Service

Ponomarev S. M. 195

From Nuclear Disarmament to Military Aid: An International Legal Analysis
of Ukraine's Right to Self-Defense in Response to Russian Aggression

Statsenko A. V. 199

Some thoughts regarding implementation of reforms
in guardianship laws in Qatar

Taylor A. V. 204

SECTION 10. MECHANISMS OF PUBLIC ADMINISTRATION

Territorial Branding as a Tool for Improving the Efficiency
of Public Administration

Androshchuk I. O. 208

information warfare in the paradigm of strategic resilience in public administration Karasayev S. U.	211
Installation and dismantling the monument of Catherine II in Odesa: public-administrative aspect Kartashov A. H.	216
Mini-publics as a tool of deliberative democracy: historical foundations and prospects for Ukraine Paseniuk K. O.	222
Analytical support for public procurement: theoretical foundations, methodology, and practical application in the system of public administration in Ukraine Pitel N. S.	226
Organizational and legal principles and prospects for the development of digitalization as a public administration tool Pomaza-Ponomarenko A. L., Taraduda D. V., Semiletov O. S.	232
Strategies of business management and technologies of administrative activities Riabovolyk T. F.	236
Discursive strategies of information policy in the context of transforming the system of public administration: challenges of the digital era Savosko T. O.	240
On the study of legal component of the nuclear energy and nuclear industry development in the post-war energy system of Ukraine Saliuk-Kravchenko O. O.	245
SECTION 11. CIVIL SERVICE AND PUBLIC ADMINISTRATION	
Civil service in wartime: reforms as a path to restoring trust and stability Ivanchenko A. V.	249
National doctrine for the development of the principle of independence of the prosecutor's office Korniushchenko S. S.	254

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-526-6-54>

**ORGANIZATIONAL AND LEGAL PRINCIPLES AND PROSPECTS
FOR THE DEVELOPMENT OF DIGITALIZATION
AS A PUBLIC ADMINISTRATION TOOL**

**ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПРАВОВІ ЗАСАДИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ
РОЗВИТКУ ЦИФРОВІЗАЦІЇ ЯК ІНСТРУМЕНТА ПУБЛІЧНОГО
УПРАВЛІННЯ**

Pomaza-Ponomarenko A. L.

*Doctor of Public Administration,
Senior Researcher
Head of the Scientific Department
for the Study of State Security Problems
National University of Civil Defense
of Ukraine
Kharkiv, Ukraine*

Помаза-Пономаренко А. Л.

*доктор наук з державного
управління, старший дослідник,
начальник наукового відділу
з дослідження проблем державної
безпеки
Національний університет
цивільного захисту України
м. Харків, Україна*

Taraduda D. V.

*Candidate of Technical Sciences,
Associate Professor
Deputy Head of the Department
of Organization and Technical Support
of Emergency and Rescue Operations,
National University of Civil Defense
of Ukraine
Kharkiv, Ukraine*

Тарадуда Д. В.

*кандидат технічних наук, доцент,
заступник начальника кафедри
організації та технічного
забезпечення аварійно-рятувальних
робіт
Національний університет
цивільного захисту України
м. Харків, Україна*

Semiletov O. S.

*Doctor of Philosophy, Senior
Researcher, Scientific Department
for the Study of State Security
Problems, National University of Civil
Defense of Ukraine
Kharkiv, Ukraine*

Семілетов О. С.

*доктор філософії, старший науковий
співробітник наукового відділу
з дослідження проблем державної
безпеки
Національний університет
цивільного захисту України
м. Харків, Україна*

Зовнішня агресія рф зумовлює зниження рівня безпеки України, дестабілізуючи належне функціонування її найважливіших сфер суспільної життєдіяльності. Дана обставина зумовлює необхідність

прийняття заходів, які унеможливають стагнацію економіки України та поширення негативних соціальних явищ і процесів. Серед цих заходів можна виокремити насамперед ті, що стосуються цифровізації та цифрової трансформації. Остання як раз і покликана забезпечити кількісно-якісні зміни у найважливіших сферах суспільної життєдіяльності. У цьому контексті можемо відзначити, що набувають актуальності питання, пов'язані з організацією діяльності органів публічного управління щодо забезпечення цифрової трансформації, що покликано підвищити якість послуг, які надаються населенню. При цьому цифрова трансформація передбачає результативне застосування цифрових технологій (хмарних сервісів, штучного інтелекту, big data тощо).

Сьогодні увесь світ активно впроваджує цифрові технології, що мають забезпечити цифрову трансформацію у державному та приватному секторах. Зрозуміло, що особливу цікавість викликають технології штучного інтелекту, адже мають здатність самостійно вирішувати надскладні завдання, при цьому самовдосконалюватись і вчитись. Власне, ці технології представляють собою «систему запитів – відповідей», яка тільки набирає обертів, але поки що відсутнє чітке бачення перспектив її розвитку. Відтак, потрібно говорити про вдосконалення системи оцінювання ризиків застосування цифрових технологій і штучного інтелекту у публічному управлінні, що має безпосередню відповідність державним пріоритетам України у сфері безпеки, економіки та суспільного розвитку.

Слід відзначити, що в Україні цифрова трансформація є новою віхою в системі публічного управління й економіки, оскільки покликана забезпечити в їхніх межах зміну кількісно-якісних показників у бік покращення. Очевидно, що в цьому контексті актуалізуються проблемні питання, пов'язані з організаційно-правовим забезпеченням, адже все в суспільстві та державі має виникати та розвиватись у межах правового поля.

Наразі в Україні відсутнє необхідне законодавче забезпечення цифрової трансформації та використання штучного інтелекту. Звісно, не можна стверджувати, що відсутнє будь-яке правове забезпечення цифровізації на вітчизняних теренах. Так, затверджено «Дорожню карту з регулювання штучного інтелекту» (2023 р.), яка розроблена Міністерством цифрової трансформації України [1]. Дорожня карта є покроковим планом для впровадження національного законодавства щодо розвитку штучного інтелекту (далі – ШІ), що відповідає основним положенням першого у світі закону про ШІ (AI Act ЄС). Цей європейський закон включає інтеграцію методології HUDERIA. Варто

зауважити, що «Дорожня карта з регулювання штучного інтелекту» розрахована на впровадження методології HUDERIA, але в економічну сферу загалом і для покращення діяльності бізнес середовища. У той же час, дана методологія може впроваджуватись і в межах державного сектору. Дана гіпотеза висловлена з огляду на те, що методологія HUDERIA передбачає єдиний підхід до ідентифікації, аналізу й оцінювання ризиків впливу ШІ на права людини, демократію та верховенство права. У продовження можна відзначити, що адаптація методології HUDERIA в Україні відповідає державним пріоритетам у забезпеченні прозорості, підзвітності та етичності використання новітніх технологій у державному управлінні (див. наказ МОН «Про внесення змін до наказу Міністерства і науки України від 07.09.2023 р. № 1104» № 1202 від 04.10.2023 р.) [2].

На наше переконання, використання методології HUDERIA на вітчизняних теренах передбачає впровадження низки наукових підходів: інституційного, ризик-орієнтованого та інших. Їх застосування під час публічного управління та правового регулювання ШІ дозволить Україні запобігати можливим негативним наслідкам впровадження технічних рішень, зокрема в контексті безпеки даних, приватності та кібербезпеки. Проект також підтримує інтеграцію України в європейський законодавчий простір. Зважаючи на важливість інновацій та цифровізації для економічного розвитку та післявоєнного відновлення України, упровадження сучасних механізмів регулювання ШІ сприятиме підвищенню ефективності публічного управління, створенню нових економічних можливостей та зміцненню правової системи.

Відзначимо, що «Дорожня карта з регулювання штучного інтелекту» має реалізуватись у 2 етапи. У межах 1 етапу передбачено надання бізнесу можливостей та інструментів для підготовки до майбутнього регулювання, державі – часу для розуміння ринку, ризиків та набуття фактичної спроможності впроваджувати закон (створення регулятора), громадянам – обізнаності в тематиці [1].

Згідно з формулюванням другого етапу передбачена імплементація AI Act, що ймовірно співпаде із отриманням вимог від ЄС щодо його імплементації. Можлива поступова імплементація із поступовим впровадженням найбільш вимогливих положень (bottom up 2 етапу). Відповідно до аналізованої дорожньої карти передбачені розробка та прийняття низки організаційно-правових заходів (рис. 1). Реалізація дорожньої карти передбачає дотримання таких принципів: сервісна

функція; виваженість; партнерство та саморегуляція; глобальна перспектива; продуктивний підхід [там само].

Рис. 1. Організаційно-правові заходи, передбачені на 1 етапі «Дорожньої карти з регулювання штучного інтелекту»
Джерело: складено на підставі [1]

Отже, актуальним завданням України є розробка та прийняття закону про штучний інтелект, а також реалізація державних програм, заходів, інструментів, що повинні бути спрямовані на забезпечення цифрової трансформації в системі публічного управління, економіці та суспільстві. Відтак, потрібно створити модель, з одного боку, антикризового управління за допомогою штучного інтелекту, а з другого – стратегічної цифрової трансформації публічного управління на рівні регіонів, які є найбільш наближеними до потреб населення.

Література:

1. Дорожня карта з регулювання штучного інтелекту. URL: <http://www.kmu.gov.ua/news/rehuliuwannia-shtuchnoho-intelektu-v-ukraini-mintsyfyri-prezentuvalo-dorozhniu-kartu>.
2. Наказ МОН «Про внесення змін до наказу Міністерства і науки України від 07.09.2023 р. № 1104» № 1202 від 04.10.2023 р. URL: <https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/nauka/Konkurs.vidbir.proektiv.nauk.robir-molodykh.vchenykh-2023/2023/10/04/Nakaz.MON.vid-04.10.2023-1202.pdf>